

36 | Mayıs - Haziran 2024, Sayı: 22

HABER / İNCELEME

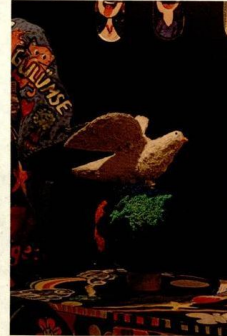
Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri, Ekoloji Denge, Performans-enstalyasyon, değişen boyutlar.

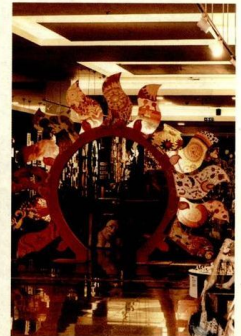
Ayдын Doğan Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri, Umudu Aramak, Karışık teknik, 100x120 cm, 2024.

Binal Kuratörleri Esra Özkan, Fotoğraf: Ufuk Can Kaplan

MBA Okulları Büyükçekirce Şubesi öğrencileri, Öğrenimlik Çaresizlik, Karışık teknik, 25x40 cm, 2024.

Ataşehir Bilgin İktisatçı Okulları öğrencileri, Her Doğan Güneş Bir Umut, Karışık teknik, Değişen boyutlar, 2024

Çocukların Hakları ve Umutları Var

22 Nisan'da başlayan ve 23 Mayıs'a kadar devam eden 7. Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali, sanatsal yeteneklerin sergilendiği bir vitrinden çok daha fazlası, çocukların ve gençlerin kendini ifade etmesi ve diyalog oluşturmaları için canlı bir platform.

YELİZ İŞANÇ ARAPOĞLU

İnsanın ifade biçimlerinin kaleidoskopunda sanat, hayal gücümüzün derinliklerinin ve kültürel dokumuzun zenginliğinin canlı bir kanıtıdır. Bu yaratıcı alanın kalbine sanat ve eğitim arasında derin bir bağlantı yatar. Bu sinerji sadece sanat pratiğini değil, aynı zamanda çocukların ve gençlerin kendilerini sanatta ifade ettikleri eylemin de temelini oluşturur. Bir sanat eğitimi olarak hem sanatsal pratiği hem de sanat ve eğitim arasındaki karmaşık etkileşimi görürüz kulan ve yarın yaratıcı manzaralarını şekillendirmede rol alan bir etkinliğin bahsetmek istiyoruz: Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali.

GENİŞ KAPSAM

MKM Beşiktaş Çağdaş, Beyoğlu Belediyesi İstiklal Sanat Galerisi, Şehir Hatları Vapurları, Kadıköy ve Beşiktaş İskele Meydanları ve Hope Alkazar'ın da belli sahnelerinde bienal izleyicisine ayrılmış bir birliktir bir ay boyunca sahne yayılacak olan bienali Palet Kültür, Sanat ve Eğitim Derneği organize ediyor. Bienal ekibinden, danışma kuruluna kadar çok geniş bir gönüllü ekibine sahip bienalin direktörlüğünü uluslararası birçok önemli proje imzası bulunan sanat eğitimcisi Gazi Selçuk üstleniyor. Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkentisi Ajansı ile başlayan ve bugün devam eden tek proje. Bienal Direktörü Gazi Selçuk bu seneki etkinliğin için şu bilgileri veriyor: "Yenilikçi kuşakların oluşması için uygun iklim yaratıyoruz hedefleriyle yola çıktığımız üzerinden 14 yıl geçti ve her sene katılımlı, kapsamlı ve etkisili geliştirerek yolumuza devam ediyoruz. 22 Nisan-23 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşecek bienal 100'ün üzerinde Sivil Toplum Kuruluşu (STK), kamu ve özel kurumun çok değerli katkı, iş birliği ve kurumsal ortaklığıyla gerçekleştiriyoruz. Rekör başarısının yaşandığı görsel sanat alanında 21.350 çocuğun 879 projesinden, yapılan ön inceleme ve ardından Değerlendirme Kurulu'nun yaptığı titiz değerlendirme sonucun-

da 5.250 çocuk ve gencin 579 projesi sergilenmeye uygun görüldü. Bu sene iki sergileme mekanı ve üç etkinlik konser alanında İngiltere, İtalya, İran, Almanya, Rusya, Gürcistan, Romanya, Azerbaycan gibi 12 ülkeden ve Türkiye'nin 25 ilinden çocuk ve gençlerin projeleri İstanbul'un beş farklı mekanında izleyici ile buluşuyor."

7. Bienal'in küratörlüğünü Esra Özkan üstleniyor. Özkan, Türkiye'nin ilk dijital sanat müzesi X Media Art Museum'un direktörlüğünü ve küratörlüğünü ve 2019'dan bu yana İstanbul Dijital Sanat Festivali'nin artistik direktörlüğünü de üstleniyor. 2019-2021 arasında Contemporary İstanbul Fuarı'nın Dijital Sanat Bölümü'nü de yapan Özkan, 2017-2019 arasında da bang.prix platformunun küratörlüğü ve direktörlüğünü yaptı. Güncel olarak Samsung Türkiye dART Platformu'nun danışma kurulu üyesi. Esra Özkan'ın bu yıl bienal küratörlüğünü üstlenmesi, çocuklar ve gençler arasında dijital sanatın ve yeni teknolojilerin keşfedilmesine olanak tanıma ve onların sanatsal deneyimlerini zenginleştirme potansiyeline sahip görünüyor.

KONSEPT UMUT

Bienalin bu seneki konsepti "Umut" olarak belirlendi ve teknoloji ve sanat perspektifinde, dünden bugüne şimdiyi, şimdinin perspektifinden de yakın geleceği umut etmeye davet ediyor. Bu bağlamda Esra Özkan kavramsal metinde sunulan belirleniyor: "Bienal, sanatın farklı dallarıyla mevcut gerçeklikten daha iyi bir geleceği hayal etmeyi ve hayallerimizi gerçeğe çevirmek üzere olan fikirlerimizin ilhamını bulmak için yola çıkıyor. Uzaktaki geleceği umut ettiğimiz hareket 'tam olarak bugün, en geç yarın' hayatımızın içinde!"

Sanat sadece estetik alanla sınırlı değil, aynı zamanda geleneksel sınırları aşan dinamik bir öğrenme katalizörüdür. Sanatsal ifade yoluyla çocuklar ve gençler düşünceleri, duyguları ve çevrelerindeki dünya arasında bağlantılar kurarak kendilerini keşfetme yolculuğuna çıkarlar. İster fırça kullanımları ister kilden heykel yapımları ya da müzik besteleşimleri, bilişsel yeteneklerini geliştiren ve doğuştan gelen meraklarını besleyen bir keşif ve deney sürecine girerler. Dahası, sanat disiplinlerarası öğrenim için güçlü bir araç görevi görerek tarih, bilim, matematik ve edebiyat unsurlarını ustaca bir araya getirir.

ÇOK FARKLI ETKİNLİKLER

İşte bu bağlamda bienal birçok farklı etkinlikte içinde barındırıyor. Sergiler, atölyeler, müzik ve beden performansları, vapurda müzik ve rehberli turlar. Bunlara ayrıca öğretmen eğitimleri, konferans, panel ve söyleşiler, edebiyat ve sanat buluşmaları gibi sosyal etkinlikleri de ekleyelim. Bienalin emek-yoğun sürecinin önemli bir aşamada gönüllüler oluşturun. Bienal ziyaretçilerine sergi alanlarında rehberlik hizmeti veren 70 gönüllü rehberle Sakıp

Sabancı Müzesi ve Arter'in destekleri ile eğitimler verildi.

ANA SERGİ VE UMUT

Bienalın en önemli ve kapsamlı kısmı olan ana sergi, "Umut" konsepti etrafında Esra Özkan küratörlüğünde yerleştirilen 4-18 yaş arası çocuk ve gençlerin sanat yapıtlarından oluşuyor. Vapurda Müzik ise İstanbul'un iki yakasını birbirine bağlayan Şehir Hatları Vapurları'nda gerçekleştirilen konserleri içeriyor. Çocuk ve gençlerin oluşturduğu müzik grupları ve korolar sıklıkla akustik olarak kera edilen performanslar gerçekleştirecek. Sözlü etkinlikler için de ayrı bir paranteze gerek var: İstanbul'da yaklaşık 105 bin öğretmen bulunuyor ve bu açıdan Türkiye'den ya da yurtdışından sanat ve eğitim alanında önemli isimler bienal mekanlarında düzenlenen panel, söyleşi ve konferanslarla öğretmen, veli ve öğrencilerle buluşuyorlar.

Edebiyat ve Sanat Buluşmaları'nda bir yanda çocuk ve gençlerle okuma alışkanlığının yaygınlaştırılması için yazarlarla çocuk ve gençler bir araya gelirken, farklı disiplinlerden gelen sanatçılar da kendi deneyimlerini çocuk, genç ve öğretmenlerle söyleşiler ve atölyeler aracılığıyla paylaşıyor. Bu seneki atölye ve konuşmacılar listesinde yer alan isimlerden bazıları şu şekilde: İsmail Akar, Ayşe Dizman, Bekir Aksoy, Bengisu Bayrak, Murat Aygen, Nihan Aygen, Dilan Bozgel, Dr. Serap Duygulı, Mustafa Duymaz, Süreyya Evren, Seren Fosforoğlu, Esra Karagülle, Gizem Pamukcu, Gülseli Kaya, Seydi Murat Kök, Abdulkadir Özbeke, Nuran Perdağı, Şevket Sönmez.

ATÖLYELER

En önemli kısmı oluşturan alanlardan birisi de bienal kapsamında düzenlenen atölyeler. Bienalde çocuklar, gençler, öğretmenler ve yetişkinler için birbirinden farklı içerik ve amaçlara sahip atölyeler düzenleniyor. Bu atölyelerde alanında uzman 100'den fazla STK, üniversite ve sanat kurumunun desteğiyle yapılıyor. 4-18 yaş arasındaki çocuk ve gençler bir yanda geri dönüşüm, resim, heykel, baskı, kukla, oyuncağı, fotoğraf, peepshow, masal anlatıcılığı, hikaye oluşturma gibi üretim pratiğine dayalı atölyelere katılırken, Akran Zorbalığı Farkındalığı ve Braille Atölyesi gibi atölyelerle zihin beden farklılıklarla engelli engelsiz bireylerin etkileşimini için alan etkinliklere de ev sahipliği yapıyor. Tiyatro oyunları ve Gürcü ekip GRUP İMEDİ'nin dans gösterisini izleme fırsatı da bulacak çocuk ve gençler zumba kids, hip hop dans, yaratıcı drama ve doğaçlama müzik atölyeleri ile performatif aktivitelere de katılabilecekler. Anıminist içeriklerini oluşturdugu Animasyon Günleri başlığında ise Ümit Kireççi ve Necmi Yalçın yürütücülüğünde çizim - çizgi roman atölyeleri yanı sıra Anıminist kulübünün gençlerinin gerçekleştireceği "stop-motion" ve "flipbook" atölyelerini de ekleyebiliriz.

Elektronik Atık İnceleme ve Sökme Atölyesi, Lego Atölyeleri, Robotik Kodlama, Yapay Zeka, Metaverse Atölyesi ve binlerce kilometre uzakta yapılabilecek mediyasyon ikizli olan Sakine (Calmlia) ile tanışıp sanal ve gerçek arasında olan ilginç bir teknoloji farkındalığı deneyimi yaşanacak.

İSTASYONLARDA BULUŞALIM İstasyonlarda Buluşalım başlığı altında düzenlenen atölyeler oyun, doğaçlama, müzik, dans, resim ve heykel istasyonlarını içeriyor. Umut temasından hareketle her istasyonda eş zamanlı olarak etkinlikler yapılıyor. Bienal, bir yanda Didem Korkmaz'ın Umud Eklileri gibi atölyelere renklerin peşine düşülenler ve Asil Aksoy gibi "Ben YETİŞKEN bir ressamım" diyen sanatçıları da ağırlıyor. Bienalin Sesi Radyo Atölyesi'nde öğrenciler bienal ziyaretçileri ile yaptıkları röportajları ve umut temalı anonslarla atölye süresince hazırlayacakları programı ziyaretçiler ve aileleriyle paylaşacaklar. Lise ve üniversite düzeyinde Golden Horn FRC Team, KOÜ Sıfır Atık Kulübü öğrencileri ve Talebeyiz Biz Derneği'nin gençleri söz alacaklar. Kocaeli Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri eserleri ve Yayıncı Nefes Akın, Ekoloji Denge gibi performansları ve Ada Evren, Yunus Emre Ece gibi gençler de çocuklara yönelik atölyeler gerçekleştirecek.

ÇOCUK HAKLARI

Bienalde bu sene Çocuk Hakları Haftası'na 6-12 Mayıs tarihleri ayırdı ve her güne bir çocuk hakkı adı verilerle atölye bu bağlamda planlandı. Dünyayı Kurtarma Tugunu Melissa Akkus "Çocuklarla Çocuk Hakları - Haklarımız Var!" başlıklı atölyesinde çocukların kendi haklarını öğrenmelerini ve anlamalarını sağlamak için bir eğitim düzenliyor. "Çocuklarla Çocuk Hakları", "Çocuk Gibi Yap, Çocuk Gibi Davran: Çocuk Olmaya Haklım Var!" başlıklı atölyede de çocukların kendi haklarını öğrenmelerini ve anlamalarını sağlamak için ortam yaratılacak.

DEPREM ÇOCUKLARI

Bienal 6 Şubat 2023'te yaşadığımız depreme ayrı bir alan açıyor. Nuhak Çocuk ve Gençlik Kütüphanesi Dans Topluluğu bienalde yer alıyor. Dilan Bozgel'in yürütücülüğünde Adıyaman ve Diyarbakır'da depremden etkilenmiş çocukların hayatlarında çekip bastırdıkları ilk kareleri, Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali'ne katılan başka çocukların boya kalemleriyle renklenecek. Dilan Bozgel'in tasarladığı atölyeye Hayata Destek Derneği paydaşlık yapıyor. Öte yandan Habitt Derneği'nin düzenlediği atölye İstanbul ile eş zamanlı olarak Hatay'da da gerçekleştirilecek ve bu etkinliğin kaydı canlı olarak MKM Beşiktaş Çağdaş İçerisinde izlenebilecek. Ayrıca Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali ve ACEV deprem bölgesinde umud tazeleyebilmek adına Leyla Emadi, Selçuk Artut ve Murat Germen ile bir-

likte Bienal Direktörü Gazi Selçuk ve Genel Program Koordinatörü olarak ben, ACEV yetkilileri eşliğinde iki gün boyunca Adıyaman, Gaziantep ve Hatay'daki konteyner kentler ile Diyarbakır merkez olmak üzere dört farklı şehirdeki çocuklarla buluştuk ve atölyeler gerçekleştirdik. Çocukların eserleri bienalın yerini aldı, umut yolculuğunun son durağında bienalın son günlerinde sanatçıların ve ACEV yetkililerinin katılacağı bir buluşma gerçekleştireceğiz.

Ayrıca yakın zamanda kaybettiğimiz Gülçin Aksoy'un anısına Maria Sezer ile düzenlenecek interaktif atölye ile onu anmak ve onun sanata ve eğitime katkılarını paylaşmak için bir araya gelmek de bienalin bir parçası olacak.

ÇOCUKLARI DESTEKLEMEK

Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali'nin misyonunun merkezinde, her çocuğun açığı karşılamaya bekleyen eşsiz bir yaratıcı potansiyele sahip olduğu inancı yatıyor. Kapsamlı sanat eğitimi programları aracılığıyla, genç sanatçılara gelişmek için ihtiyaç duydukları araçları, kaynakları ve fırsatları sağlamaya çalışıyor. Programlar yalnızca teknik becerileri değil, aynı zamanda eleştirel düşünme, problem çözme ve duygusal zekâyı da geliştirme üzere tasarlandı. Yaratıcılığı besleyerek, öğrencileri sürekli gelişen bir dünyada vazgeçilmez olan becerileri alan esneklik ve uyarlabilirlik zorluklara yaklaşımları için güçlendiriyorlar.

Ayrıca bienal empati, hoşgörü ve kültürel beğeniyi teşvik ederek toplumsal ve duygusal gelişim için bir araç görevi görür. Bienal katılımcıları, iş birliğine dayalı projeler ve çok kültürlü paylaşım aracılığıyla coğrafi ve kültürel ayrımları aşan bağlar kurarak, küresel vatandaşlık ve birbirine bağlılık duygusunu geliştirecektir.

FIRSAT EŞİTLİĞİ

Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali, sanatsal yeteneklerin sergilendiği bir vitrinden çok daha fazlası ve kendini ifade etme ve diyalog yaratma için canlı bir platform. Burada, farklı kökenlerden gelen çocuklar ve gençler, sanatın evrensel dili aracılığıyla hükümlerini, bakış açılarını ve hayallerini paylaşmak için bir araya geliyor. Atölye çalışmaları, sergiler ve interaktif enstalyasyonlar aracılığıyla katılımcılar, işin sosyal ve ekonomik statüsünün ötesine geçen bir diyaloga giriyorlar. Sadece profesyonel sanatçılar ve eğitimciler değil, birbirlerinden de bir şeyler öğrenerek, derinlikli öğrenim ve ilhamlar ediniyorlar.

Geleceğe bakarken, Uluslararası İstanbul Çocuk ve Gençlik Sanat Bienali yaratıcılığı, yeniliği ve kültürel alışverişin teşvik etme misyonuna bağlı kalmaya devam ediyor. Erizim alanımızda gelişim, etkileşim derinleştirme ve yeni teknolojileri kucaklamaya devam ederek, her çocuğun yaratıcı potansiyelini ortaya çıkarma ve insanlığın geleceğini şekillendirmeye fırsatına sahip olduğu bir dünya yaratmaya çalışıyor.